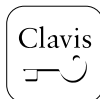

KAREN CURÉ

NAAR IJZLAND

HET VERHAAL VAN ZAZA

1

Terwijl ik loop, gaat het alarm af. Het geluid snijdt in mijn oren. Aan de horizon trekken wolken samen. In een paar seconden tijd wordt de lucht donkergrijs. Onze leraar blaast op het scheidsrechterfluitje. Hij blaast het bijna stuk. De leerlingen vormen een kring rond hem. Mijn borstkas doet pijn. Met mijn handen maak ik een kommetje voor mijn neus en mond, en ik probeer rustig te ademen. Het helpt.

Het alarm blijft afgaan. Dat wordt een storm met code oranje.

De leraar haalt een document uit zijn tas. Gehaast bestudeert hij het. Dan wijst hij naar het sportgebouw dat aan de overkant van de Watersportbaan ligt. Dat is de dichtstbijzijnde schuilplaats. Daar moeten we heen.

Enkelen protesteren. ‘Meneer, ik woon hier vlakbij.’

Ik weet dat het geen zin heeft. Regels zijn regels. ‘Allemaal naar de schuilplaats,’ commandeert de leraar. ‘Niet lopen, rustig stappen. Nu.’

De aankomende storm heeft mij gered van de loopmarteling. Mijn ademhaling is weer bijna normaal. Ik hoest nog een paar keer en stap dan mee met de groep. Zware druppels vallen op mijn schouders. Ik ril in mijn gymkleren, die nog nat zijn van het zweet en denk aan papa. Vanavond zal hij niet thuiskomen.

Mirko loopt naast me. Hij legt zijn hand op mijn schouder en fluistert: ‘Zie je wel, zo kan het toch niet verder?’

Ik bijt op mijn lip. Mirko heeft me net voor de sportles verteld dat hij weg wil. Ik had nooit gedacht dat hij de volgende zou zijn. Ik ben er helemaal ondersteboven van. Ik kreeg mijn zoveelste astma-aanval.

‘Zo’n tocht is gevaarlijk,’ riep ik zodra ik mijn adem terugvond. ‘Je weet niet eens of je het er levend vanaf zult brengen.’

‘Zo’n tocht is gevaarlijk als je je niet goed voorbereidt,’ zei Mirko. ‘Als je een gammel bootje kiest en onbetrouwbare schippers. Mijn broer heeft alles maandenlang uitgekiend. Hij heeft de schepen bestudeerd en met de bemanning gesproken. Hij heeft de beste uitgekozen en de tickets gekocht.’

‘Het blijven mensensmokkelaars en die doen dit alleen voor het geld. Het is een groot risico, Mirko.’ Ik schreeuwde het hem toe, maar Mirko bleef er rustig bij.

‘Hier blijven is ook een risico, Zaza.’

Mirko heeft een punt. Het leven in België is onhoudbaar geworden; de bodem ademt giftige stoffen uit en het stormalarm gaat om de haverklap af. In sommige straten trekt het water zelfs niet meer weg. Ik loop voortdurend met rubberlaarzen aan. Mijn tenen zijn net verschrompelde champignons. Mirko is niet de enige die de illegale tocht wil ondernemen. Toch wil ik niet dat hij vertrekt. Niet hij.

We kennen elkaar al van in de kleuterklas. We zongen samen sinterklaasliedjes. Ik heb hem zijn naam leren schrijven, hij heeft mij geleerd een zaklamp in elkaar te knutselen. Samen leerden we fietsen en vallen. ’s Nachts bestudeerden we de hemel om een

ster te kiezen. Eén voor mijn moeder, die stierf toen ik vier jaar was, en één voor zijn vader, die hij nooit heeft gekend.

Als we aan de sporthal komen, begint het te gieten. Door de wind slaat de deur met een knal achter ons dicht. De regen roffelt op het dak. Het zal een lange dag worden.

De storm beukt op de muren. Dat was niet voorspeld. De storm zou in Frankrijk blijven, België zou enkel wat neerslag krijgen. Niets om je zorgen over te maken. Maar dit is erger dan een paar buien. Dit lijkt een van die vreselijke voorjaarsstormen waar iedereen bang voor is. Een storm die opnieuw daken zal afrukken en straten doen onderlopen. Op de radio horen we dat er hevige windstoten zijn en dat de temperatuur daalt. De regen zal hagel worden.

Ik hoop dat papa veilig binnen zit. Het ziet ernaar uit dat ik deze nacht niet naar huis kan gaan. Ook niet naar oma en opa. Via de noodcentrale mogen we allemaal een bericht doorsturen. Als papa contact kan maken, weet hij dat ik hier zit.

De storm blijft beuken. Heel Gent zal zowat onder water staan, denk ik. Onze sportleraar houdt zijn gsm tegen zijn oor. Af en toe laat hij ons weten dat alles in orde is, dat we ons geen zorgen moeten maken, maar de groeven op zijn voorhoofd lijken met elke minuut dieper te worden.

Veldbedden worden opgesteld, dekens uitgedeeld. We krijgen eten uit blik. Boontjes. Ik bibber, en niet alleen ik. We hebben enkel onze gymkleden aan. Wat een idee ook om met slecht weer in het vooruitzicht rond de Watersportbaan te gaan lopen. Ook al kon niemand de storm voorspellen, ervaring leert dat elke regenbui in een orkaan kan ontaarden. We hebben het de laatste drie jaar vaak genoeg meegemaakt.

Het is nog geen 22 uur. Ik heb geen zin om op een veldbed te liggen. Met een deken rond me geslagen kruip ik in een hoekje van de sportzaal. Mirko komt bij me zitten. Hij moppert. Hij zegt dat hij de pest heeft aan dit rotweer, aan dit rotland.

‘Het zal in IJsland niet beter zijn,’ fluister ik. ‘Ijssland, het woord zegt het zelf, ijzig land. Ik begrijp niet wat je daar gaat zoeken.’

Mirko kijkt verschrikt om zich heen. ‘Muren hebben oren,’ fluistert hij.

Ik zwijg en staar voor me uit. Mirko zwijgt ook. De stilte tussen ons weegt. Verderop klinkt geroezemoes van klasgenoten.

‘Het kan er koud zijn, maar de grond is warm,’ fluistert Mirko. ‘Heel het land zit vol warmwaterbronnen. De huizen hebben geen verwarming nodig. Het water stroomt onder de vloer en houdt alles warm. Zelfs de voetpaden moeten nooit geruimd worden van sneeuw. Daar zorgt het ondergrondse water voor.’

Verbaasd kijk ik Mirko aan. Water dat het land van ijs warm houdt, het lijkt absurd.

‘In IJsland is alles mogelijk, Zaza. Als ze in de winter in de zee willen zwemmen, leiden ze een warmwaterbron af naar het strand. En als er geen warmwaterbron is, dan zijn er nog vulkanen. Af en toe barsten die uit en dat zorgt voor onnoemelijk veel energie. En dan vallen papegaaiduikers als gebraden kippen uit de lucht. Noormannen hebben het land IJsland genoemd omdat ze niet beter wisten, maar IJsland is groener dan Groenland en Groenland is ijziger dan IJsland.’

‘Vanwaar heb je die informatie?’ vraag ik bezorgd. ‘Je zit toch niet op verboden websites?’

‘Ben je gek?’ Mirko blaast. ‘Dan hebben ze zo in de gaten wat

onze plannen zijn.’ Even later voegt hij eraan toe: ‘En jij kunt beter ook niet op zulke sites zitten. Dan leggen ze onmiddellijk een verband met mij.’ Mirko bijt op zijn onderlip. ‘Mijn broer weet niet dat ik jou over onze plannen heb verteld. Hij zou me vermoorden.’

‘Ze gaan me niet martelen als jij weg bent.’ Ik probeer grappig te klinken, maar mijn stem blijft halverwege in mijn keel steken.

‘Nee, maar ze zullen je wel vragen stellen.’

‘En dan?’ Ik haal mijn schouders op. ‘Jij bent dan toch weg en mij kunnen ze niets doen.’

Mirko aarzelt. ‘Misschien raken we niet weg op de eerste dag en moeten we wachten.’ Hij kijkt bezorgd naar zijn handen, alsof hij daarin zijn toekomst kan aflezen. Het razen van de wind is hoorbaar. ‘Maar hoe weet je dan zoveel over IJsland?’ vraag ik om hem af te leiden. Het laatste woord fluister ik, bang dat iemand ons kan horen.

‘Uit een boek.’

‘Een boek?’

Mirko knikt. Nu breekt mijn klomp. In heel mijn leven heb ik Mirko nog nooit met een boek in zijn handen gezien, laat staan dat hij er een gelezen zou hebben.

‘Het is een boek met prenten,’ verontschuldigt hij zich. ‘Ik zal het je nalaten, maar hou het dan wel verborgen.’

Nalaten. Mirko praat alsof hij de wereld zal verlaten en eigenlijk voelt het wel zo.

‘Mijn opa heeft een kast vol boeken, daar zal een boek meer of minder niet in opvallen.’

Mirko knikt. ‘Weet ik,’ zegt hij. ‘Jouw opa is een dinosaurus wat dat betreft.’ Er komt een grijns op zijn gezicht. ‘En jij ook.’

Ik geef hem een duw. ‘Au,’ zegt hij, maar hij meent het niet. Toegegeven, in de hele klas ben ik de enige die af en toe een boek leest. Een echt boek bedoel ik dan, dat bestaat uit papier en een omslag. Een boek dat je met beide handen kunt vasthouden en waarvan je de bladen kunt omslaan. Geen digitaal ding dat je ergens kunt downloaden en dat we voor het vak Nederlands moeten lezen, maar waarvan de helft van de klas de bespreking van het net haalt en de andere helft het van de eerste helft overschrijft.

Toen ik mijn verslag indiende, keek onze leraar Nederlands verbaasd op. ‘Waar heb je dat gehaald?’ vroeg hij verbaasd. Toen ik antwoordde dat ik het zelf had geschreven, keek hij me aan alsof ik van een andere planeet kwam. Mijn punten voor Nederlands mogen er zijn, maar veel krijg ik er niet voor. ‘Waren je punten voor de echte vakken ook maar zo goed, dan was jij een primus,’ vond onze klassenleraar, die scheikunde en biologie geeft.

‘Over wat zijn jullie aan het praten?’ Yanira, een van onze klasgenoten, staat plotseling achter ons. Ik schrik. Hoelang heeft ze staan luistervinken?

‘Vind jij dat ik stevige spieren heb?’ Mirko rolt zijn mouwen op. Met zijn staalblauwe ogen kijkt hij Yanira aan. Ze bloost en slaat haar ogen neer. ‘V-valt wel mee,’ stottert ze.

‘We kunnen maar beter gaan slapen,’ zegt Mirko. Hij staat op en slentert naar een van de veldbedden die tegen de muur staan opgesteld. Ik knik naar Yanira en volg Mirko.